

Domoljub

V Ljubljani, 2. julija 1936

Leto 49 • Štev. 27

Slovenski narod pri Slomšku

Nad vse veličastne so bile Slomškove svečanosti pretekli teden v Mariboru. »Domoljub« je že pisal o lepo uspeli manifestaciji slovenske šolske mladine, ki je bila na Alojzijevo, dne 21. junija 1936. Več kot 15.000 slovenskih šolarjev obeh spolov je goreče molilo k Bogu, da bi svojega zvestega služabnika Antona Martina Slomška povzdignil med svetnike.

Začetek svečanosti

Glavna dneva velikih Slomškovih svečanosti pa sta bila 28. in 29. junija 1936. Že v soboto 27. junija so prišli v Maribor cerkveni dostojanstveniki nadškof dr. Jeglič, ljubljanski škof dr. Rožman in skopljanski škof dr. Gnidovec, ki so bili na kolodvoru svečano sprejeti. Uvod v slavnost je tvorila v soboto zvečer razsvetljava bogato z zastavami okrašenega Maribora, ki je bila obnovljena tudi v večer naslednjega dne. V Ljudskem vrtu so ta večer igrali pred tisoči gledalcev igrano »Naša apostola«.

V nedeljo dopoldne je bila v stolnici slovesna sv. maša, ki jo je daroval mariborski škof dr. Tomažič v prisotnosti ostalih cerkvenih knezov. Službe božje, ki je bila obenem tudi cerkvena proslava Vidovega dne, so se udeležili poleg ljudstva tudi predstavniki državnih in samoupravnih oblasti.

Stanovska zborovanja

Po sv. maši so bila v raznih mariborskih dvoranah stanovska zborovanja. Akademiki so se sestali v veliki kazinski dvorani, učitelji so napolnili gledališče. V Zadržni gospodarski banki so zborovale slovenske žene in matere. V Unionu so besedovali slovenski fantje. Karlinovo dvorano je napolnila slovenska dijaška mladina. Izborna je bil tudi obiskan deklinski shod v dvorani pri šolskih sestrah. V dvorani Ljudske univerze pa so zborovali slovenski možje.

Vsa stanovska zborovanja so bila nad vse dobro obiskana in povsod je vladala ena sama velika misel: Uredimo življenje po Slomškovih načelih in rešeni bomo težkih dni. Srca tisočev zborovalcev in zborovalk pa je tudi prešinjala misel, želja in prošnja: Naj bi Bog uslišal udano molitev slovenskega naroda in uvrstil največjega Slovenca Antona Martina Slomška med blažene in nato prišel tudi med svetnike.

Vsa stanovska zborovanja so za daljši ali krajši čas obiskali tudi slovenski škofje in drugi cerkveni in svetni dostojanstveniki. Zborovalci so cerkvene kneze sprejemali povsod z nepopisnim navdušenjem in glasno odobravalj prekrasne nagovore, polne zlatih

navodil za srečno bodočnost. Tudi naš sivolasi nadškof dr. Jeglič je hotel biti povsod. Ustavil se je pri možeh, pri izobražencih in nazadnje še pri učiteljih in jih z odločno besedo pozival k vztrajnosti, poudarjajoč zlasti zgodovinsko dejstvo, da trpljenje sicer mora biti, a da resnica in pravica zmagata prej ali slej.

Zelo važen je bil nagovor ljubljanskega škofa dr. Rožmana na učiteljsvo. Dr. Rožman je dejal: »Samo kratko besedo mi dovolite danes, ko vas je toliko tu zbranih v duhu največjega vzgojitelja Slovencev. Kot škof znam globoko ceniti delo dobrega učitelja, ki svojih ur ne »dobrenka« samo tako, da lahko potem prvega plačo potegne, ampak ki se čuti odgovornega narodu in Bogu. Učiteljski poklic je božji poklic. Kdor se tega ne zaveda, ta ne bo imel zadovoljstva v svojem delu. Narod vam ne more nikoli biti dovolj hvaležen za vaše delo. Saj vas spoznavamo šele takrat, ko dorastemo v zrele ljudi, ko se lahko z umirjenimi čustvi oziramo nazaj na našo mladost in vidimo veliko vlogo, ki jo je igral učitelj. Narod bo učiteljsvo hvaležen, če mu bo vzgajalo mladino v duhu krščanstva, poštenja in ljubezni do domovine, v duhu Onega, ki je bil največji učitelj, ki je mladino najbolj ljubil, ko je dejal: »pustite male k meni, kajti njih je nebeško kraljestvo.«

Po končanih stanovskih zborovanjih so ljudje napolnili veliko unionsko dvorano, da slovesno zaključijo Ciril-Methodovo leto. Pri tej priliki je imel lep govor lavantinski vladika dr. Tomažič, ki je med drugim povedal, zakaj so se Ciril-Methodove spominske sloves-

nosti združile v lavantinski škofiji s Slomškovo proslavo. Dr. Tomažič je svoj govor zaključil: »Sveta brata, slovanska apostola Ciril in Metod: podpirajta nas s svojo priprošnjo, da se bosta vama pri božjem tronu kmalu pridružila kot svetnika slovenska škofa Slomšek in Baraga! Tako bodi!

Fantje kolesarji

Dne 28. junija popoldne je prikorakalo k manifestacijskemu zborovanju na Slomškovem trgu nad 700 fantov kolesarjev, od katerih so mnogi prevzeli do 150 km daljave. — Zborovanje je otvoril kmetaki fant Franjo Kos, fantom pa so govorili škof dr. Tomažič, urednik Košiček in g. Geratič. Dr. Tomažič je vzpodbujal fante k vernosti, pobožnosti, odločnosti in apostolskemu delu. Urednik Košiček in g. Geratič pa sta naslikala fanta po Slomškovem vzoru in pozvala fante k življenju po Slomškovih načelih in navodilih.

Naši narodni voditelji

V nedeljo popoldne sta prispela v Maribor ministra dr. Korošec in dr. Krek, naslednji dan zjutraj pa še ministra Jančovič in Djordjevič. Med drugimi odličnjaki sta prispela tudi ban dr. Natlačen in ljubljanski župan dr. Adlešič ter mnogi drugi odličniki.

V nedeljo proti večeru je pripeljal posebni vlak iz Ljubljane več sto narodnih noš pod okriljem Prosvetne zveze.

Nočna procesija

Zvečer je bila nočna procesija, pri kateri je šlo v sprevedu tisoče mož z gorečimi bakljami. V špallrju pa je stalo desetstisoče ljudi. Na Slomškovem trgu je daroval sv. polnočno

Pogled na množice, ki so se udeležile glavne službe božje na Glavnem trgu v Mariboru.

mašo mariborski vladika dr. Tomažič, pridigal pa je ljubljanski škof dr. Rožman. Po polnočnici je bilo skupno sv. obhajilo na prostem. K misli Gospodovi je pristopilo to noč nad 3000 fantov in mož.

Glavne svečanosti

Na Petrovo dne 23. junija so se že na vse zgodaj začele zbirati množice na Glavnem trgu okrog oltarja. Culo se je neprestano petje nabožnih pesmi in glasile so se pobožne molitve. Zbralo se je na Glavnem trgu do 30.000 ljudi. Na posebni tribuni so zavzeli mesta ministri in drugi cerkveni in svetni dostojanstveniki. Slovesno sv. mašo je daroval ljubljanski vladika dr. Rožman, pridigal pa je škof dr. Tomažič, ki je tudi zmolil molitev za povzdigo Antona Martina Slomška v svetnika, ki jo je ponavljala stavek za stavkom vsa tisočglava množica.

Nato so odposlali brzojavke kralju Petru II, papeškemu nunciju Pelegrinetiju in knezu namestniku Pavlu.

Množice so krenile od sv. maše na Glavnem trgu v ogromni pestri procesiji na pokopališče, da se poklonijo Slomškovi zemeljskim ostanom, nakar se je sprevod vrnil na Slomškov trg, kjer je notranji minister dr. Anton Korosec, obrnjen proti lavantinskemu škofu dr. Tomažiču, dejal: »Prezvišeni gospod knezoškof! Prosim Vas v imenu vseh vernih Slovencev in Slovenk, da blagovolite sprejeti prošnje okrog 400.000 Slovencev in Slovenk za beatifikacijo prvega slovenskega škofa Antona Martina Slomška. Prosim Vas, prezvišeni gospod knezoškof, da blagovolite to prošnjo slovenskega naroda predložiti Nj. Svetosti sv. očetu s pobožno željo, da tudi on združi svojo molitev z našimi molitvami, da se čimprej uresniči najhujša vroča želja slovenskega ljudstva, da se proglasi Anton Martin Slomšek svetnikom.«

Škof dr. Tomažič je odgovoril: »Prav rad bom to storil. Prosil bom Boga, da bo imelo naše prizadevanje uspeh, prav tako tudi, da bi vsa radost in vse veselje, ki smo ga danes doživljali, da bi vse to pri dobrem Bogu bila prošnja naših sre za proglasitev blaženim božjega služabnika Antona Martina Slomška. V ta namen dajem tudi vam vsem v slovo božji blagoslov in želimo, da vas spremlja na vaše domove in v celaj pri vas ostane.«

Nepopisno lep je bil pogled, ko so deset-tisočglave množice obnem s najvišjimi državnimi predstavniki poklekile in sprejele popotnico s Slomškovih dni — škofov blagoslov.

Tak je bil zaključek zgodovinsko velevažnih Slomškovih slovesnosti v našem lepem obmejnem Mariboru. Vse slavnosti so potekle v najlepšem redu. Vreme je bilo izredno lepo. Množice so se pred večerom vesele in zadovoljne razile na svoje domove.

Bog daj, da bi vse svečanosti pustile v dušah navzočih trajne sadove in da bi kmalu naš narod dosegel namen, zaradi katerega se je na Slomškovem grobu zbral in molil.

4. Gospod Leon Zekrajček, lastnik potniške pisarne iz Newyorka bo na razpolago vsem, ki žele z njim govoriti o katerikoli ameriških zadevah od 2. do 4. julija od 9 do 12 in 15 do 17 v pisarni Rafaelove družbe, Tyrševa cesta 52, Sv. Krištof. Ker potema odide na potovanje po državi, ga bo posreje teško dobiti.

Premaknili smo se z mrtve točke

Te dni so v kmetijskem ministrstvu delali načrt za ustanovitev kmetijskih zbornic. Ta načrt bo sedaj kmetijski minister poslal v izjavo članom vlade, gospodarstvenim organizacijam in društvom, ki se pečajo s kmetijskim vprašanjem. Poudarjamo, da oblika kmetijskih zbornic, ki jo zamišlja imenovani načrt, ni končnoveljavna, ampak je le podlaga za razmišljanja, ki naj privedejo do tega, da bo ta nova ustanova čim bolj popolno dosegla svoj namen, ki je: gospodarstvena in socialna rešitev in dvig najmočnejšega stanu v naši državi, kmeta.

Poglejmo v naslednjem glavne točke predloga uredbe o kmetijskih zbornicah.

Vsaka banovina svoje zbornice.

Načrt uredbe o kmetijskih zbornicah določa, da se ustanovljajo banovinske kmetijske zbornice, ki bodo imele nalogo zastopati in varovati koristi poljedelcev in kmetijstva sploh. Banovinske kmetijske zbornice bodo obsegale področje posameznih banovin, njihov sedež bo pa na sedežu banovine. Kmetijske zbornice bodo imele izven svojega sedeža svoje stalno zastopništvo. V krajih izven svojega sedeža, kjer bo to potrebno, bodo mogle imeti tudi uradne dneve, na katerih se bodo pretresali posli zborničnega delokroga.

Same posvetovalna pravica

Nadalje določa naredba, da so kmetijske zbornice javnopravne ustanove, ki so posvetovalni organ državnih oblasti ter samoupravnih teles v vseh vprašanjih, ki so v zvezi s kmetijstvom in narodnim gospodarstvom sploh. One so dolžne, da skrbijo za splošne interese narodnega gospodarstva vsaka na svojem področju, kakor tudi na področju vse države. Za kmetijsko panogo se v smislu te uredbe smatra tudi gozdarstvo. Zbornice bodo poslovale po odredbah zakona in pravilnikov, ki jih bodo izdelali zbornični sveti in ki jih bodo odobrile pristojne oblasti. Poleg nalog, ki jih bo tem zbornicam nalagala ta uredba, bodo zbornice mogle vršiti tudi vse druge posle, ki so jim še naloženi ali se jim bodo naložili s posebnim zakonom, uredbo ali pravilnikom. Kmetijske zbornice bodo imele po predpisih naslednje:

Naloga zbornic

1. Da zastopajo, branijo in pospešujejo koristi poljedelstva;
2. da proučujejo vprašanja, ki se nanašajo na vse kmetijske panoge, da zasledujejo vse pojave kmetijstva in gospodarstvenega življenja sploh in da ocenjujejo njihov uspeh, kakor pri kmetijstvu, tako tudi pri vsem gospodarstvu svojega področja;
3. da v teh vprašanjih predložijo pristojnim državnim oblastem in samoupravnim telesom svojo izjavo in staviijo predloge;
4. da dajejo svojo izjavo o načrtih in zakonskih osnutkih, uredbah in pravilnikih, ki bi bili važni za kmetijstvo in za gospodarstvo sploh;
5. da zbirajo in napravljajo podatke o stanju kmetijstva na svojem področju ter da jih po lastnem opazovanju sporočajo pristojnim oblastem;
6. da sestavljajo in vodijo zbornik usanc glede prometa pri kmetijskih videlkih na svojem področju;

7. da ustanovljajo, vzdržujejo in upravljajo ali sodelujejo pri ustanavljanju, vzdrževanju in upravljanju zavodov, ustanov in razstav za pospeševanje vseh kmetijskih panog in ustanov za vzgajanje svojih pripadnikov in kmetijskega naraščanja, kakor tudi ustanov, ki imajo splošne koristi;

8. da predlagajo večake in strokovne osebe za povzdigo te panoge;

9. da pripravljajo razgovore kmetovalcev iz svojega delokroga zaradi proučevanja vprašanj kmetijstva in vprašanj, ki so splošne gospodarske narave;

10. da pošiljajo oblastem vloge in prihtebe zaradi varstva kmetijstva in gospodarstva sploh;

11. da sodelujejo z vsemi gospodarstvenimi in drugimi zbornicami ter sličnimi ustanovami zaradi zaščite in pospeševanja gospodarstva;

12. da pošiljajo svoje odposlance v stalne ali začasne odbore, v komisije, v svete ali posvete ter slične ustanove, ki jih ustanovlja državna oblast ali samoupravna telesa;

13. da pošiljajo kmetijskemu ministru poročilo o svojem delovanju ter o gospodarskem stanju svojega področja.

Zbornice in upravne oblasti

Uredba glede odnosov zbornic napram državi, samoupravnim telesom, drugim, združenjem in svojim pripadnikom določa, da bodo morale vse državne oblasti in ustanove, kakor tudi vsa samoupravna telesa dajati kmetijskim zbornicam na njihove zahteve vse podatke, ki so zbornicam potrebni zaradi izvršitve nalog te zbornice. Pristojni ministri morejo zakonske osnutke, uredbe in pravilnike, ki govorijo o vprašanjih, ki so v zvezi s gospodarstvom, pošiljati zbornicam v izjavo. Potrebno bo tudi, da se dobi predhodna izjava kmetijskih zbornic in vprašanju mednarodnih pogodb in trgovinskih konvencij, ki se bodo sklepale z drugimi državami, v kolikor se bodo tikale gospodarstva. Isto velja za vse uredbe in pravilnike, ki jih bodo izdelale banovine ali občine. Zbornice bodo pa dolžne pravočasno pošiljati ministrstvu in banskim upravam zahtevano izjavo.

Kmetijske zbornice bodo imele tudi pravico, da se v vprašanjih svojega delokroga lahko obračajo neposredno na državno oblast in samoupravna telesa ter druge ustanove.

Glede pripadnikov kmetijskih zbornic in njihovih pravic ter dolžnosti pa uredba določa, da so pripadniki kmetijskih zbornic naslednji:

Članstvo kmetijskih zbornic

1. Lastniki kmetijskih posestev, ki sami s svojo družino ali v svoji družini obdelujejo ta posestva in jim je kmetijstvo glavni poklic.
2. Zakupniki kmetijskih posestev, če jim je to glavni poklic.
3. Kmetični delavci, če žive najmanj tri leta v isti občini in jim je glavni dohodek služek od dela pri kmetijstvu in ne spada pod zakon o zavarovanju delavcev.
4. Vse ženske osebe bodo mogle biti pripadnice zbornice, če samostojno vodijo svojo domatijo.

Pripadniki kmetijskih zbornic pa imajo naslednje pravice:

1. da imajo aktivno in pasivno volilno pravico za volitve v zbornični svet;

2. da se poslužujejo vseh koristi zborničnih ustanov zaradi zaščite in pospeševanja gospodarsiva;

3. da zahtevajo potrdilo za svoje potrebe v zborničnem delokrogu;

4. da zahtevajo pojasnila kakor tudi podatke, ki so potrebni njihovemu gospodarskemu delovanju;

5. da pošiljajo zbornici s svojega področja prošnje, vloge in pritožbe.

6. da stavlajo predloge v vseh vprašanjih, ki so v zvezi z gospodarstvom.

Pripadniki kmetijskih zbornic bodo pa imeli te-le dolžnosti:

1. da bodo dajali pristojni zbornici vse podatke, ki jih zbornica od njih zahteva;

2. da bodo plačevali zbornici predpisane doklade;

3. da bodo plačevali takse za potrdila in druge akte, ki jih bodo v lastnem interesu zahtevali od zbornic.

Organizacija kmetijskih zbornic

Vrhovna upravna edinica vsake kmetijske zbornice bo zbornični svet. Tu sem pridejo sledeči možje: Za vsak okraj bodo za dobo 6 let izvolili člani enega svetnika in njegovega namestnika. Drugo skupino zborničnih svetnikov bodo določile združne organizacije in društva agronomov, gozdarjev in živinozdravnikov. Tretjo skupino pa bo imel pravico določiti zbornični svet tako, da bo iz vrst strokovnjakov za gospodarska vprašanja pritegnil v zbornični svet največ 10 članov.

Zbornični svet bo izvolil izvršilni odbor, ki bo imel nalogo izvršiti sklepe zborničnega sveta. Nadzorni in disciplinski odbor bosta pa skrbela, da bo vse poslovanje zbornice v redu in da bo doseglo delo svoj pravi namen. Delo zbornice bo ogromno, zato bo imela svoj zbornični urad in pa posebne stalne strokovne odbore, ki bodo neprestano zasledovali vsa vprašanja, ki so v zvezi z dvigom kmečkega stanu.

Stroški zbornice bodo vsako leto razvidni iz proračuna, ki ga bo odobrila zbornični svet, potrdil pa ban. Za kritje stroškov bodo smeli

Zgornji, v katerih je 400.000 podpisov vernih Slovencev, ki prosijo za proglasitev A. M. Slomška svetnikom.

pobirati doklado na zemljarino do 5%. Le v izjemnih slučajih bo smelo ministrstvo dovoliti povišanje doklade.

Prvi korak je narejen. Led je prebit. Dolga leta smo brezuspešno zahtevali, da bi se ta važna in resna zadeva premaknila naprej. Hvaležni smo lahko vladi, da se je, kot je videti, za stvar resno zavzela.

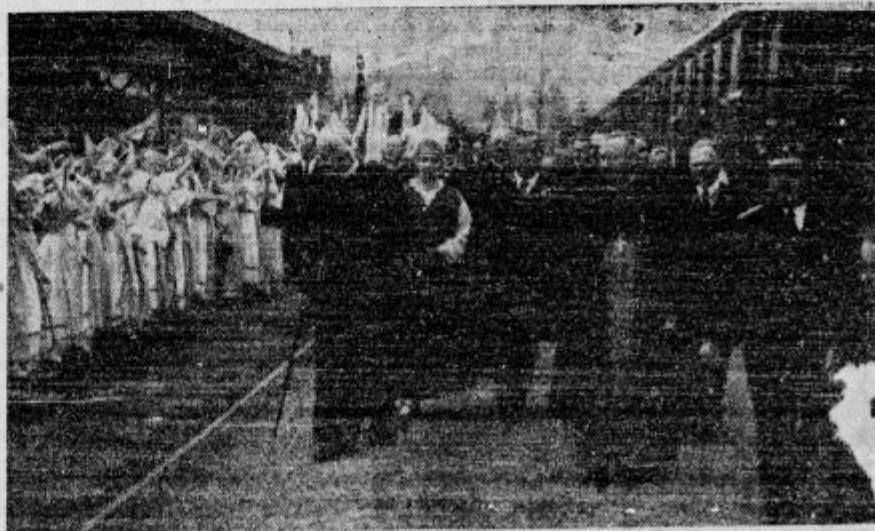
Toda, tudi če bo zakon o kmečkih zbornicah stopil v veljavo, ne smemo misliti, da bo potem položaj našega kmeta takoj izboljšán. Veliko vprašanje je, kako bodo zbornice svoje težke naloge vršile. Bog varuj, da bi pod firmo kmetijske zbornice dobili samo novo pisarno z dobro plačanimi direktorji in tajniki, kot je žal pri nas večkrat navada, in ki bi celo ustanovo spremenili v kup aktov in zapisnikov in tekočih števil. Tudi ni naloga zbornice to, da dobijo njeni člani pravico jamranja. Ne jadikovati, ampak soodločati hoče naš kmet potom svoje zbornice vselej, kadar gre za njegove koristi, za njegov obstoj. Zeleni bi, da bi te stvari dobile v odredbi, ki jo kmalu pričakujemo, čim več poudarka.

Zaenkrat je dolžnost vsakega kmeta, ki hoče sebi in svojemu stanu dobro, da se pridruži svoji stanovski organizaciji Kmečki zvezi, kjer se bo lahko v družbi enako mislečih in enako trpečih tovarišev porazgovoril o tem, kakšne naj bodo naše stanovske zbornice in katere svoje tovariše bo treba vanje poslati, da bodo čim uspešneje branili koristi propadajočega kmečkega stanu.

Mehko ko cvet
Čisto ko cvet
po vsakem pranju

Vedno z
GAZELA
673 1-33
TERPENTINOVIM MILOM
Pere res belo!

Slomškove slavnosti v Mariboru. Spodaj: sprejem slovenskih škofov na kolodvoru; zgoraj: pogled na del ogromne množice pri slovesni službi božji na Glavnem trgu v Mariboru.

Ob obletnici dr. Stojadinovićeve vlade

Gospod minister dr. Misa Kozak je ob prvi obletnici dr. Stojadinovićeve vlade na dalj na Slovenskem glasnik sledeče vsebine.

Po volitvah 5. maja 1935 je bila država v več kot neugodnem položaju. Vsi Hrvati so volili proti tedanji vladi, zelo mnogo Srbov je bilo proti njej in velika večina Slovencev se iz odpora volitev ni udeležila. Te volitve so se vršile ne samo po načrtu, ampak z izredno državno misli same. Mi sami smo v naših kmetijskih občinah videli pred volitvami nedotakljive lepake, ki so oznanjali, da so vsi tisti, ki ne grede voliti tedanjega ministra liste Jevtica, na tihem pristiati mladincev z Janke Purste. Iznid volitev pa je bil tak, da je bilo vskomun, kdor politično misli jasno: te zlorabe, tega podlega izrabljanja inposlovanjskega nacionalizma mora biti konec — sicer našemu politično zmođu, ki ji ni bilo konca ne vidli.

Dne 24. junija 1935 je bila imenovana nova vlada, ki je po tridnevnem postopku ostala na krmilu države, ki jo vodi še danes. Ta nova vlada je najprej in predvsem spoprila s sveta stvarnostjo, da je večina državljanov pristiav Janke Purste in da so Slovenci protidržavni vesepovrek.

V upravnem in gospodarskem oziru je nova vlada našla zmođu, ki ni bila manjša od politične. Brezumno, iz političnega koristoljublja

razmenjavane naše občine se vradajo v svoje nezveste moje. Vlada je izvedla, kjer je bila denar zakonska možnost, občinske volitve, tako svobodne, kakor jih le moremo želeli, in v smislu bo to svoje dele doveriti. Kjerkoli je vlada smatrala, da se je javni interesen pregrešil najprej obsojiti, ga je dohitela preinjava, odstranitev in kazen. V tem letu pri nas je vedno naravnost gospodarske krize, pogubne sebe, gospodarske ubitajotih sankcij in podobenstevnega nerada v državnih finančah, je vlada tečila lakote s pošiljanjem krone v gladne krize in mnogokje uspešno pobujala brezposelnost z izravnavanjem javnih del. Zadržalo je direktus država brezema do skrajnih možnosti. S svoje carinske in tarifne politiko je krepila široke plasti naroda in z drugimi nesčetni ponorji v gospodarske življenje dosegla isti cilj. Pedrobnosti o vsam tem ne bomo navedali. Vsak okraj v Sloveniji, posebno

reči, je doleten vrtilonostih javnih del in državnih in banovinskih podpor — prvo pa je, da opozorimo na veliko podjetja, kot so vuestilika knjižnica v Ljubljani, železnica St. Janj-Servica, nova gimnazija in Ljubljani delavski dom v Marški Soboti, ki je prvi v Sloveniji.

Zunanjepolitično je bilo preteklo leto težak čas za vso Evropo. Politični kompasji so vesepovod trepetali. Pri nas smo to čutili manj kakor mnogokje drugod, oprti na zavetnike in vedno trajno spopolnjujoč svojo lastno silo.

Se ni dolgo tega, odkar so v znani ljubljanski veleposilarni neki izobraženci vsak teden pripovedovali, odkar je otočna kanclija nekdanjih političnih močestnjakov po deteli pošiljale sporotila, da vlada pada. Vlada ni padla, marveč je delala in bo delala dalje. Prvo leto so bile le predpriprave za velike naloge, ki vlado te takajo. Te naloge, da jih omenimo samo na splošno, so: rešitev mnogih in zelo perečih socialnih vprašanj, zmotrženega organizacija uprave, pošilitev gospodarskega življenja in nesmanjajeno uvajavljanje poštenosti v javnem delu.

Toča pustoši, strela gospodari

V Teharjih pri Celju je eno soboto popoldne dirjala toča nevista z toča, ki je napravila vsem poljskim in vrtnim pridelkom zelo mnogo škode. Zbita je kornja in krompir, zmogo pa je škoda tudi na žita. Paz toče se

Nad Mariborom in okolico je dirjala ena ponedeljek rvečer zepet huda nevista. Nette, tokrat je udarila strela vlasti v južnih predmetjih ter v vaseh pod Pohorjem. K sreči a napravila škode, pač pa je ovirala zepet električno razsvetljavo. Zaradi pregorelih zavrovalk je za nekaj časa ugaznila luč v Stodencih, Pekrah, Kamnici in za Trezni ribolki. V okolici Sv. Kungote je padala med nevisto strahna toča, ki je vse zabila ter povzročila občutno škodo.

Pri Sv. Boženku pri Središči in pri Sv. Miklavžu pri Ormožu je razsajala eno sedelo popoldne grozna neurje z gromom in strelo. V Vrhovčaku je strela udarila v vinitarje posestnika Plepolecia iz Središča, ki se do tal pogorela. Pred vinitarje je stala pod kapom nekaj ljudi, ki jih je strela oplazila ter obšla.

Še več pred jutro pa zaznamuje Radost peric

vinitarja Vegrinca in Jerinje Dugis iz Središča. Zadeje imenovani je prišel z gospodarstvom svinom iz Središča v vinograd. Zdravnika posest a strani g. dr. Jurka, miravnika iz Strigora, ki je bil shtojajno po postih v najotli bližini, je bila taktaj na lica mesta. Peric se je dalo te eno deklino, — a oba zgoraj imenovana sta postala žrtvi strele. Druga strela je udarila v Breznikov vinograd na Kogo, ki pa ni napravila druge škode, kakor da je pokodovala nekaj trti in razrovala senalja. — Vedna neurja meseca maja in junija bodo vzrok rabe vinske letine. Ravno tako bo trpelo drugo rastlinstvo v Priekaji.

Crni darvi so občinski te dni tudi deško ob Sotli. Toča je vse kraje popolnoma pucakala, saj je bila kot orah debela. Prizadeti so kraji: Vrtitajo delovna. Podčetrtku kraji: Imenika gorica, Imeno in najhujše Golovojnik, v župniji Bate: Pecelj, Verabe in sosedni kraji, v župniji Polje pa delovna Prelazko in kakor hi to ne bilo dovolj, je 22. junija školi devetih

Odlično peneče se ljublansko milo

Pelikan terpeninovo milo posebno za pranje v trdi vodi

Eno leto je kratka doba, v političnem življenju krajša nego v osebnem. In kaj se je v tej dobi zgodilo? Popreje ustrahovani ljudje, ki so začudeno gledali policijskega uradnika na svojem nedolžnem občnem zboru, se sedaj svobodno gubajo, zbirajo, govornijo, kritizirajo, protestirajo. Ljudje, in bilo jih je na tisoče kaznovanih s policijsko-izpavno kaznjajo, so bili seveda posmehljivi, iz političnih razlogov narokovane denarne kazni so niso interjevale, stotinam sodnih obtožbencev je bilo kaznen spregledana. Nad pol tisoč prvotnih domov, kjer so bili udarili odri, zasliš predavanja, ugaznile lasti, je modre očrvelo z mladostno silo. Vladi se je posrečila, da je vrzila veliko večino-politično prepričanost uradnikov svinovins domovom in svinovins delokraga. V preinikave so prišli, obsejani in kaznovani so bili tožili in tožili uradniki in javni mislilenci, ki so zlorabljali svojo oblast, a čimve se je izpodjelena veljavn države zepet okropila. Tudi vodo čimve vesepovod in vsi v državi, vlasti pa na Hrvatskem, niasi bodo vladi naproti, da je pri nas minila doba nekdanje državne vzgoje z batinami.

je vickel od Celja skoz Teharje do Štor, dotična na vrhodni strani od Štor ni bilo toče. Zelo je poškodovana tudi shtakarja v notranjinski župne cerkve, kar je voda lila skoz okna v cerkev. Ko je po nevisti bil blispek uglednega posestnika Martina Reber v Čretu krmil živine, je našel v hlevu mrtvo kravo, ki jo je ubila strela.

V Novi cerkvi pri Vojniku in bližnji okolici je 20. junija okrog 7. rvečer med strahlinim nalivom pobila pokurna toča vse pridelke. Drevje je obklečeno, žite zbito v tla, vinogradi, ki so bili prizadeti, so umrtjeni. Hljoma je bila vsa okolica pod vodo, ki je nrla v lube in hleva. Vsi jerki so bili polni toče.

Rudovico v Beli Krušini je občikala oni petek popoldne huda nevista z toča. Ves dan se je pripravljaj grozen udarec za naše ljudstvo, proti večeru pa je padel na naša polja in vinograde. Toča, nekaj časa sama in potem med dotajem, debela kot orah, je omalotila jedrno, razsekala grunde, krompir in koruzo. Kmetije kosje ri, hite skropiti trtve, da ga obvarujejo za drugo leto. Čas je že, da se svede zavarovanje letine.

KAJ JE NOVEGA

Himna sv. Cirilu in Metodu

(Joža Vovk)

Pojmo pesem smagovito
svetim bratom iz arca,
luč prinesla čudovito
sta Slovanom — Kristusa.
Rod slovenski varujta,
v cerkev eno združitla!

Naj oš Vshoda do zahoda
vera ena le živi,
naj Cirila in Metoda
ena hválnica slavil
Rod slovenski varujta,
v cerkev eno združitla!

Naj svetlo žare kresovi,
svetim bratom v lasti gorč,
vsi slovenski naj sinovi
v eni veri ju časte!
Rod slovenski varujta,
v cerkev eno združitla!

OSEBNE VESTI

d Kraljevska družina je odšla na počitnice v Milocer ob morju. Knez-námestnik Pavle pa letuje s svojo obitelji na Bledu.

d Zopet je bil v ušesu operiran zagrebški nadškof dr. Bauer. Pišejo, da se je po operaciji njegovo stanje nekoliko popravilo.

d Bna dr. Natlačen je obiskal pretekli teden Savinjsko dolino od Vranskega do Celja in je bil povsod od našega naroda navdušeno sprejet.

d Preselitev odvetniške pisarne. Odvetnik dr. Sajovic Stanko v Kranju je svojo odvetniško pisarno dne 1. julija t. l. preselil iz dosedanjih prostorov v hiši g. K. Pučnika v I. nadstropje hiše ge. Dore Mayr, posestnice in gostilničarke v Kranju, Jahačev prelaz.

zvečer ponovno pridivila huda toča in pobila ponovno v župniji Olimje in Podčetrtek kraje, ki jim je bilo prejšnji dan prizanešeno kraje, kakor Imensko gorco, je ponovno udarila in še to uničila, kar je preostalo od prejšnjega dne. Uničeni so: vinogradi nekateri popolnoma, nekateri nad polovico, ječmen je pobit popolnoma, ravno tako pšenica in rž. Oškodovani so močno, koruza, krompir, najbolj pa fižol.

V občini Šmartno pri Slovenjgradcu je dne 20. junija padala toča celo uro ter zbila prav vse pridelke in na debelo pokrila tla, da je je že danes 22. junija najti cele kupe. Prizadeti so najbolj kraji Legen, Golavabuka, Dobrova in nekaj Gradišče, Brde in Šmartno. Najhuje je trpela hribovita Golavabuka, kjer je strašen naliiv odnesel z njih vs rodovitno zemljo, tako da več let ni pričakovati nikakih pridelkov. Ljudstvo, že tako radi zadnjih zaletnih gospodarskih let obubožano, je sedaj popolnoma obupano, saj pa je tudi stiska neizbežna, ker ne bodo imeli ne živeža ne krme in to za več prihodnjih let. Prizadetih je nad 150 kmetov.

h. št. 1 (velika Jahačeva hiša nasproti gostilne pri »Jahačcu«).

d Minister za telesno vzgojo je razrešil dosedanje člane uprave Gasilke zveze v Belgradu Cerarja, Bulca in Mayerja in imenoval na njih mesta dr. A. Kodreča iz Ljubljane, Franca Krambergerja iz Maribora in Josipa Jenka iz Straže pri Novem mestu.

d Na filozofski fakulteti ljubljanskega vseučilišča je diplomiral iz klasične filologije g. Bertonec Alojzij iz Godešiča pri Škofji Loki. Gospod profesorski kandidat je bil v svojih akademskih letih marljiv delavec in vnet organizator pri raznih akademskih strokovnih društvih. Iskreno čestitamo!

d 60 letnik je postal g. Peter Janc, župnik v Vodica. Bog živi!

d Za škofijskega duhovnega svetnika je bil imenovan Anton Vovk, župnik v Tržiču.

— Umeščen je bil Janez Crnilc, župnik v St. Janžu na podeljeno mu župnijo Cerklje pri Kranju. — Imenovana sta bila Alojzij Brečeljnik, župnik v Krašnji za ekshurendo-upravitelja župnije Zlato polje, in p. Ananija Vračko za kaplana v Sp. Šiški.

DOMAČE NOVICE

d Štirinsoš alevenski deklet je pod Marjino zastavo poromalo na Alojzjevo nedeljo v Stično, kjer so se navduševale za lepe krščanske ideale.

d Večinja vlakov na Delenjskem. Po odredbi generalne direkcije v Belgradu vozita od 28. junija naprej kot priključek na izletniški vlak št. 9213-9214 proga Ljubljana-Kočevoje dnevno redno, tudi ob nedeljah in praznikih na progi Grosuplje-Novomesto kot normalen potniški vlak št. 9213-9218 nazaj. Vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 7.24, vozi tudi iz Ljubljane do Novega mesta. Povratek iz Novega mesta ob 18.13.

d Ob dvajsetletnici prve bitke pri Dobruših, v katero so posegli tudi vojni dobrovoljci — Slovenci, je njih društvo v Ljubljani na svečan način razvilo svojo zastavo, ki ji je bil kum kralj Peter II. Ljubljana je ovenčana z državnimi zastavami na Vidov dan slovesno sprejela številne udeležence. Slovesnosti so prisostvovali poleg odposlanca Nj. Vel. kralja tudi zastopniki banske uprave in drugih oblasti.

d Proti komunizmu in kapitalizmu. Na zborovanju zavedne šentpeterske mladine v Ljubljani so oni ponedeljek sprejeli sledeče sklepe: 1. Pričnimo odločno akcijo proti kapitalizmu in komunizmu. 2. Strokovna organizacija »Združeni delavci« se naproša, da prevzema vodstvo dela ozir. borbo. 3. Prosvetna zveza se naprosi, naj prevzame v svoj delokrog predvsem socialno vprašanje, osnuje po vseh krajih socialne odseke, ki naj temeljito proučijo socialno vprašanje in skušajo socialno izobraziti ves narod. 4. Podobni sestanki, kakor ta, se bodo priredili najprej po vseh ljubljanskih društvih, potem pa nadaljevali po deželi. — Vsi navzoči so se misli z vsem srcem sprejeli in z navdušenjem pozdravili. S tem sestankom je mladi katoliški rod pokazal, da razume potrebe časa, razume veliko misel mednarodne katoliške propagande in da jo hoče udeležiti najprej na do-

Boljši krvni obtok

poveča delovanje organizma in ublažuje bolečine. Boljši krvni obtok dosežete z ASPIRIN tabletami, tem neškodljivim sredstvom proti prehlajenju, revmatizmu in zobobolu.

Vsaka tableta ima vtiščen Bayerjev križ

ASPIRIN

V. z. »Jugoslav. t. d., Zagreb.
Oglaš. je reg. pod št. Br. 12.314 od 25. VI. 1934.

mačih tleh. Komunisti nas drzno izzivajo. Mi smo tukaj, branili bomo staro sveto pravdo.

d 85 let je dovršila spoštovana Hojnikova mama na Zg. Polskavi. Jubilatka je ena izmed redkih živečih Slovencev, ki jo je leta 1861 v Framu birmal sam škof A. M. Slomšek.

d 50 beračev in beračice je ljubljanska policija oni petek polovila po mestu.

d Društvo diplomiranih babic je imelo te dni v Ljubljani svojo skupščino. Babice so ugotovile, da se nahajajo v Sloveniji v slabšem položaju od ročnih delavcev. Zahtevajo dnevno babilčno šolo in kot predpogoj za sprejem v to šolo najmanj dovršitev štirih gimnazijskih razredov.

d Neenakost obdavčevanja industrijskih prodajalnic. V »Trg. listu« čitamo tudi sledeče: Mnenja smo, da bi morala davčna oblast tudi že sama, brez vsakega opozorila trgovcev priti na to, da dobiva od ene prodajalnice v mestu deset tisoč Din davka, od druge pa, ki ima še večji promet, pa niti ne tisočaka! Ali ima morda res naša državna blagajna tako velike dohodke, da ji ni mar za davek teh industrijskih prodajalnic? Jasno je, da tako bogatih dohodkov naša državna blagajna nima in da bi zato morala gledati na to, da nastavi enkrat davčni vijač tudi pri onih, ki imajo lepe zasluzke, a so bili kljub temu skoraj oproščeni pridobnine.

d Beter enajstemu otroku. V družini revnega malega posestnika Antona Korošca v Zgor. Polskavi je zagledal te dni luč sveta enajsti otrok. Večino otrok je fantov, enajsta pa je punčka. Za botra pa je bil srečni oče nekaj časa v zadregi. Svojemu enajstemu otroku mora že izbrati takega botra, da bo vsa okolica govorila o njem. Imel je srečno misel, obrnil se je na našega voditelja, notranjega ministra g. dr. Korošca. Res je bil uslišan. Dr. Korošec je prevzel botrovstvo ter določil za svojega zastopnika pri krstu posestnika in mlinarja g. Antona Laha iz Zg. Polskave. Punčka je bila krščena ter je dobila po svojem visokem botru ime Antonija. Krst je bil za vso faro dogodek, največji pa za srečno družino, ki je s tem dobila redko počastitev.

d Za znižanje trešarine na cement se zavzema glasilo slovenskih trgovcev, poudarja: ioč načelo, naj bodo davštine, državne ko samoupravne, vir dohodkov za državo in samo-

uprave, ne pa obenem tudi ovira za razvoj gospodarskega življenja.

d Skoraj deset milijonov dinarjev čistega dobička je imela lani sladkorna tovarnica v velikem Bečkereku. Kam bo šel ta denar?

d Ker je dejal znani SDS senator Banjanin, da je hotel politik Vilder kot svoječasni pomočnik notranjega ministra odpeljati dragoceno pohištvo iz savske banovine v Belgrad in da je menjal svoje politično prepričanje, je vložil Vilder proti Banjaninu tožbo ter je bil Banjanin obsojen pogojno na tri mesece zapora.

d Vsa svoja posestva in poslopja bo dala zavarovati srbska pravoslavna cerkev. Vrednost vseh posestev te cerkve cenijo na 270 milijonov dinarjev.

d Preiskava proti našemu bivšemu moskovskemu poslaniku dr. Bođiju in tovarišem zaradi tihotapstva dragih preprog v in iz Jugoslavije bo v kratkem zaključena. Tako v Belgradu ko v Sloveniji in v raznih drugih mestih Jugoslavije so našli velike zaloge vtihotapljenih preprog. Država je menda oškodovana zaradi neplačane carine za okoli 15 milijonov dinarjev.

d 105 let je dopolnil Salko Mrša v vasi Veliki Kabljiči blizu Livna. Pravi, da se je največ hranil s travo, ki jo je užival surovo ali kuhano. Najljubša jed pa mu je kuruza. Starček se še vedno prav dobro počuti.

d Za naseljence v južnih delih države je kmetijski minister dovolil pomoč v znesku 1.250.000 Din.

d 300 delavcev je odpustila Kranjska industrijska družba na Jesenicah. Dvomimo, če je bil odpust res potreben.

d Domače zlato. Narodna banka v Belgradu je v preteklem letu dobila iz domačih rudnikov za 2444 kg najboljšega zlata, dočim leto prej samo 1175 kg. Vrednost doma pridobljenega zlata je narasla od 61 na 127 milijonov dinarjev.

d Iz zapora v Sremski Mitrovici je hotel pobegniti znani razbojnik Mirko Babić. V ta namen je ustrelil 26 letnega jetniškega paznika Jurija Carugdjiča. Vendar je Babića pravočasno opazil drugi paznik in razbojnika s smrtonosnim strelom odstranil za vedno s tega sveta.

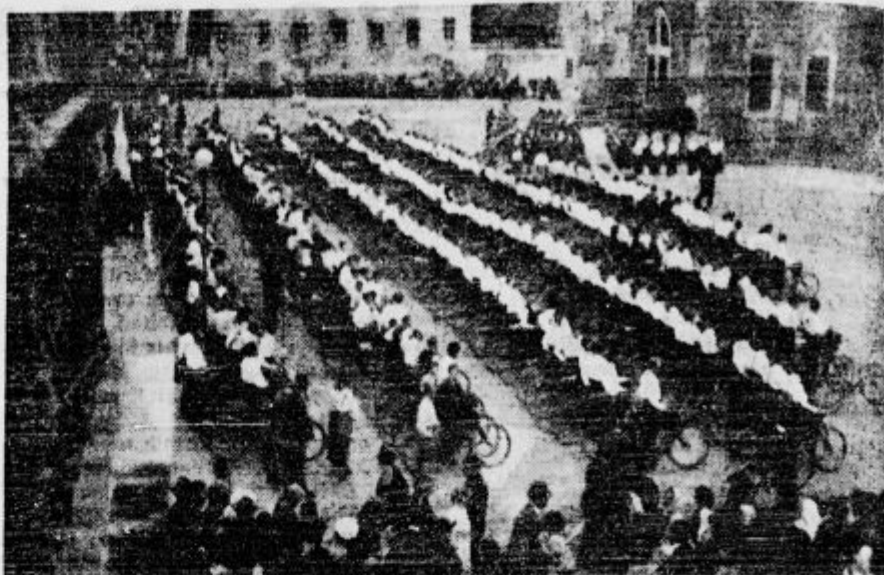
d Šest milijonov dinarjev je dobila zetska banovina (Crna gora) za graditev vodovodov in vodnjakov.

d Kilogram najboljših hrušk kupiš v Sanskem mostu za en dinar.

d Od službe božje odvrtaajo mladino. Nedavno je bila v Zagrebu proslava hrvatske narodne pesmi, in sicer na lep in velik praznik sv. Trojice. Prireditelji so spored tako sestavili, da udeleženci niso imeli časa prisostvovati službi božji.

d Pravilnik o dijaških letoviščih je izdalo prosvetno ministrstvo. Banska uprava je dodala opozorilo, da se morajo profesorji, ki vodijo dijaške počitniške skupine, brigati tudi za to, da bodo učenci oz. učenke izpolnjevale verske dolžnosti. Če bi se kje pripetil v tem pogledu nered, naj se obvesti banska uprava.

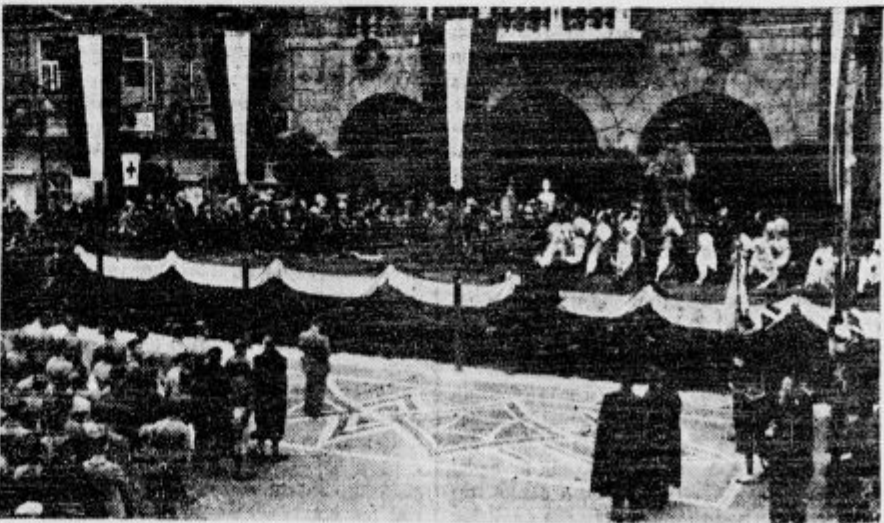
d Na pritožbo nadškofljskega ordinariata v Belgradu, da se učenci s telovadbo odvajajo od vršenja nedeljskih verskih dolžnosti, je ministrstvo odgovorilo sledeče: »Pravila o vršitvi verskih dolžnosti za srednje šole niso brezpogojni ukaz, to je, ne značijo, da bi učenci ne mogli biti zaposleni v šoli tudi ob nedeljah in praznikih. Tak slučaj se je pripetil, ko so vse srednje šole imele skupen

Pogled na 750 slovenskih fantov-kolesarjev, ki so prihтели na Slomškove praznike v Maribor.

Dr. Miha Krek in dr. Korošec med službo božjo.

V Ljubljani so na Vidov dan slovesno razvili prapor vojnih prostovoljcev, ki so se med svetovno vojno borili za Srbijo in Jugoslavijo.

telovadni nastop. V podobnih primerih bi bilo najboljšo, da se veroučitelji dogovore s pristojno šolsko oblastjo in urede obisk sv. maše tako, da se vrši pred ali po svečanostih, pri katerih morajo učenci biti navzoči.

d **Začelo se je spet pometanje!** Stalnarbarvni cefir 8 Din. Potiskani krep 9 Din. Stermecki — Celje.

d **Očeto grob** — sveti kraj za vse njegove otroke! Grob svetega Metoda je grob duhovnega očeta vseh Slovanov, torej svet kraj za vse Slovane. 19. julija ga bomo šli tudi mi Slovenci počastiti in prositi blagoslova zase in za svoj narod in državo. Kdor gre z nami, naj se priklasi: Zupni urad sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. — Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani in Mariboru.

d **Sentimo se, toda pravilno.** Ne smemo se vleči kar nenadoma na vroče sonce, temveč se morata telo in koža počasi navaditi. Predvsem ne smemo pozabiti na KREMO NIVEA in OLJE NIVEA. Tako postane sončenje šele pravo veselje.

d **Vsa vojaška pojasnila** v katerikoli za deva dobite proti malenkostnemu plačilu pri Per Francu, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložiti znamko za odgovor za 3 Din.

— Sprejemajo se v zrakovno podčastniško šolo mladeniči od 17 do 21 let starosti. Natančnejša pojasnila se dobijo od 8 do 12.30 proti malenkostni odškodnini pri Per Francu, kapetanu v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložiti znamko za odgovor za 3 Din.

d **Vpisovanje v gospodinjstvo šole** za gostilnišarke gospodinja se vrši do 30. julija za notranjo šolo (internat) do 10. septembra za vnanjo šolo. — Prijave sprejema in pojasnila daje šolska pisarna, Ljubljana, Privoz 11. Na željo pošlje prospekt s slikami. V šole se sprejemajo gojence v starosti od 18 do 26 let z dovršeno višjo narodno ali mešansko, oziroma nižjo srednjo šolo. Sprejemajo se dekleta, ki imajo veselje do gostinske obrti, predvsem one, ki izhajajo iz gostilniških krogov. Absolventkam prekripi ravnateljstvo šole po možnosti primerno službo.

IZ DOMAČE POLITIKE

d **Kadar ljudstvo svobodno izraža svoje volje.** Minulo nedeljo so bile volitve v štirih slovenskih občinah. V vseh teh sta bili postavljeni po dve listi, in sicer lista naše JRZ in lista združenih nasprotnikov. V Rajhenburgu je dobila naša lista 313 glasov, združena opozicija 26; v Senovem je dobila naša lista 353 glasov, združeni nasprotniki 209, v Prečni je dobila naša lista 394 glasov, združeni nasprotniki le 81, pri Sv. Petru je dobila naša lista 267 glasov, združeni nasprotniki pa 88.

d **Komunistično hujskanje v Črni gori.** Dne 26. junija dopoldne se je zbrala pod Belvederom, okoli 6 km od Cetineja, skupina okoli 500 oseb, večinoma iz občine Riječka in Črničke pod vodstvom več znanih komunistov in nasprotnikov državnega in socialnega reda, da bi imeli shod. Ker tega shoda niso v zakonitem roku prijaviili in ga varnostni organi tudi niso odobrili, so jim zastavili pot in jih pozvali v imenu zakona, da se razidejo. Večja skupina se je takoj razšla, drugi, ki so jih kolovodje podpihovali, se pa niso odzvali pozivu organov oblasti, temveč so zahtevali, da se jim dovoli demonstrativen hod brez Cetineja z nedovoljenimi zastavami in napisi. Ko so jim povedali, da takim zahtevam ni moči so jim povedali, da takim zahtevam ni moči ustreli, ker nasprotujejo določbam pozitivnih zakonov in so nevarne za javni red in mir, je večina izmed njih pod podpihovanjem treh kolovodij napadla s strelnim orožjem organe

orožništva. Napadalcii so sprožili v orožnike najprej dva strela, nato so pa začeli pravo streljanje in so sprožili več ko 150 strelav. Orožništvo je po predpisih svoje službe sprožilo v obrambo na napadalec, ki so se raztepli v raznih smereh ter metali proč nože, revolverje, palice in drugo orožje. Po doslej zbranih podatkih sta v tem spopadu padla na strani napadalec 2, ranjenih je pa 16 oseb; prepeljali so jih v bolnišnico na Cetinje. Na strani varnostnih organov ni nihče padel, ker

Slovenski dom

JE NAŠ CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROCIJI »SLOVENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PISITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ STEVILK LISTA NA OGLED.

so se vsi v pravem času zaščitili. Pristojna oblast je uvedla postopek. Doslej so zaprli 55 oseb. Drugače vlada po vsej zetski banovini popoln mir in red.

d **Na sestanku pristaev dr. Mačka** v Makuševcu pri Zagrebu je dr. Scholl zelo hudo napadal komuniste, ki da škodujejo koristim hrvatskega naroda.

d **Državni tožilce** je vložil tožbo proti narodnemu poslancu Arnaudoviču zaradi znanega revolverskega napada na predsednika vlade dr. Stojadinoviča v narodni skupščini. Kot sokrivci pridejo poleg Arnaudoviča v poštev poslanci: Dragiša Stojadinović, Vasilij Trbič, Dragiša Milovanović, Marko Urošević in Srbko Vukanović.

d **Sestanke pristaev dr. Mačka** je bil ono nedeljo v hrvatski Dubašnici. Med drugimi je govoril tudi Franjo Borič. Pobijal je trditve, da dr. Maček nima programa. Kar hoče hrvatski narod, to hoče tudi dr. Maček in obratno. Dr. Maček hoče svobodne in tajne volitve, nakar bo sporazum s Srbi gotov v 24 urah. Kdor bi hotel tudi v bodoče potvarjati narodno voljo, naj si že sedaj kupi rakev in naj napravi oporoko.

NESREČE

d **Zgorel je kozolec** posestnika Pergerja Antona iz Presarij pri Braslovčah. Vzrok: strela.

d **Strela je povzročila požar.** V nedeljo, dne 21. junija, je zadivjala nevihta nad Oplotnico pri Slov. Konjicah. Gasilci so se ravno pripravljali za tombolo, ko je ob pol 1 udarila strela v električni vod in od tam preskočila v skedenj mladega posestnika Jožefa Oberski. V trenutku je vzplapolal ogenj in takoj se je vžgala zraven stoječa enonadstropna stanovanjska hiša. Požrtvovalnosti gasilcev se je zahvaliti, da se je ogenj omejil samo na to hišo. — Škoda je velika in je le deloma krita z zavarovalnino.

d **Požar je uničil bajto** delavcu Antonu Debevcu v Dolu pri Borovnici. Komaj se je rešil s svojo družino.

d **Ogromno škodo je povzročila** okrog Sv. Marjete ob Pesnici povođenj Pesnice. Vsi travniki in vse njive so zažalene, žetev in košnja je uničena, pa tudi drugi poljski pridelki so prizadeti, ker ponekod voda še stoji na njivah.

d **Pri Strumici v Macedoniji** je ubila strela našega rojaka majorja Franca Zacherla, poveljnika 5. obmejnega oddelka. Truplo pokojnika prepeljajo domov v Ljutomer.

d **V Pesnici so našli mrtve** 22 letno posestnikovo hči Marijo Damiš iz Grušovja pri Sv. Marjeti.

d **Zašel je globoko.** Dne 22. t. m. zvečer se je šel v Bistrico kopat Lovšin Alojzij, 22-letni cirkularist na žagi Rudeža v Ribnici, doma iz Loškega potoka. Ker ga ni bilo drugi dan na delo, so ga šli iskat. Obkleko so našli ob potoku, kar je značilo gotovo nesrečo. In res so ga kmalu našli utopljenega. Menda ni znal plavati, pa je zašel v globoko.

d **V Liscach so potegnili iz Savinje** truplo kočarjeve žene Leber Ivanke iz Megojne, v občini Griže pri Celju.

d **Modras je pilil** pri sušenju sena na travniku 83 letnega delavca Martina Hasebaha v Selnici pri Mariboru.

d **Razne nezgode.** S češnje ja padel in se hudo poškodoval 15 letni posestnikov sin Ciril Miklavčič iz Hudega pri Stični. — Z gospodarskega poslojja je padel 21 letni hlapec Franc Maček iz Spodnjih Gorč pri Braslovčah in se hudo potolkel. — V Grmuljah v občini Raka pri Krškem je dinamitna patrona pri eksploziji prizadejala več poškodb osemletni kmetški deklici Jožefi Hočevarjevi. Jožefin brat se je namreč igral z dinamitno patrono, pričemer se je zgodila nesreča. Deklica je bila prepeljana v ljubljansko bolnišnico. — V Hraštniku sta se stopila dva rudarja. V pretepu je bil močno ranjen 55 letni rudar B. M., ki ima zlomljenih nekaj reber.

NOVI GROBOVI

d **Smrt uglednega ljubljanskega trgovca** V nedeljo je umrl v Ljubljani trgovec Janko Česnik, lastnik trgovine, ki je po vsej deželi znana zaradi svoje solidnosti. Blagemu pokojniku naj bo Bog bogat plačnik. Zaljučnim naše iskreno sožalje.

d **Vstali bomo tudi mi.** V Radencih je umrl bivši narodni poslanec Jakob Zemljčič. — V Kranju je odšel po večno plačilo župnik v p. in bivši župnik v Begunjah pri Lescach g. Mihael Zevnik. — Na zagrebški kliniki je umrl Davorin Simić. — V Ljubljani so umrli: viš. svetnik v p. Pavel pl. Levičnik, vdova po poštnem uradniku Marija Selan, Marija Gospedarič, trgovska nastavljenka Cirila Kožuh, nočni čuvaj Edvard Ošaben, direktor I. državne real. gimnazije Josip Maxi, mestni zdravnik dr. Josip Fon, carinski revizor Ante Grom in trgovec Janko Česnik. Naj počivajo v miru!

VINA prvovrstna po najugodnejših cenah kupite pri Centralni vinarni v Ljubljani

Najboljši odgovor. Melhijorček se hvali, da je v šoli znal najbolje odgovoriti učitelju. »Kaj pa te je vprašal?« je radovedna mati. — »Vprašal me je, koliko nog ima jazbec, in jaz sem mu odgovoril: tri,« odvrne dečko. — »Priznava,« se je razjesnila mati, »jazbec ima vendar štiri noge.« — »Že, že, ampak drugi učenci so vsi trdili, da ima samo dve,« se odreže Melhijorček.

RAZGLAD PO SVETU

Abesinsko-italijanski spor

Po dolgem času je došlo iz italijanskih uradnih virov vendar poročilo, da so italijanske čete zopet nekaj zasedle od najmanj polovice po Italijanih še nezasedene Abesinije. Iz Adis Abebe namreč uradno poročajo, da je guverner Sidamske oblasti, general Dželoro s svojimi četami zavrel okraj Goram in z njim mesto Abega, važno središče v oblasti Borane. Na ozemlju te oblasti prav do meje angleške Kenije in do jezera Stefanija da je že uvedena italijanska uprava. Vendar te dele Abesinije italijanske čete niso zavzele brez abesinskega odbora. Uradno poročilo samo priznava, da se je bilo treba bojevati z »ostanki razbite abesinske armade«.

Evropsko časopisje zopet poroča o zbiranju abesinskih čet pod vodstvom rasa Imra v zapadni Abesiniji, kjer se menda pripravljajo za boj proti italijanskim četam. Vendar smatra italijanska vlada položaj svojih čet na afriškem bojišču za trden. Dokaz temu je vrnitev nekaterih vojaških oddelkov, kakor tudi dopustno potovanje generala Gracianija v Italijo.

Težavnejši boj kakor na afriškem bojišču, je pa vsekakor tudi za spretne italijanske diplomate borba na diplomatskem polju. Če bi se abesinski cesar Haile Selasie prestolu odpovedal, bi bila vsa zadeva enostavnejša, čeprav je Društvo narodov proglasilo za napadalko Italijo. Toda neguš je trmast. Najprej je bil v Londonu, kjer je štrono mešal angleškemu zunanjemu ministru Edenu, ki bi abesinskemu cesarju gotovo zelo mehko postal, samo da bi tudi neguš priznal za svojega zakonitega naslednika v Abesiniji — italijanskega kralja.

Eden in Haile Selasie sta se sedaj skupno v istem vlaku odpeljala na zasedanje Društva narodov v švicarsko Zenevo. Čeprav švicarski uradni krogi neguša niso uradno sprejeli, je vendar lahko zadovoljen, zakaj nič manj pristržno kot angleški narod v Londonu, je sprejel Haile Selasie švicarski narod na svojih tleh, kar gotovo ni brez pomena. Švicarska vlada je s sporočila neguša, ko je bil prosil za dovoljenje bivanja, da bi bil Švici neljub gost, dokler ni rešen v Zenevi italijansko-abesinski spor. Toda Haile Selasie tega ni upošteval. Prišel je s svojim spremstvom v Zenevo, kjer hoče kot načelnik abesinskega odposlanstva prav na seji Društva narodov braniti svoj in svojih sorojakov pravico. Če bi pa Društvo narodov dalo vzlic temu, da je z ogromno večino priznalo Italijo za napadalko, sedaj Italiji prav, pa je zagrozil neguš, da se vrne v Abesinijo, kjer bo nadaljeval z bojem.

Angleška vlada je sklenila, da ukine sankcije proti Italiji. Angliji so v tem pogledu sledile: Češkoslovaška, Belgija in nekatera druge države. Na londonski trg že prihaja italijansko sadje, kar je gotovo najboljši dokaz, da so v Angliji sankcije proti Italiji že dejansko odpravljene.

Pač pa je angleški ministrski predsednik podal te dni v angleškem parlamentu izjavo, da Anglija postopek Italije proti Abesiniji ne bo odobrila, da zasedbe Abesinije ne bo priznala in tudi nobenega posojila ne

bo dovolila Italiji, razen čisto poslovnih in le z ozirom na angleške izvoznike.

V nemškem časopisu »Berliner Tageblatt« hitamo sledečo zanimivo notico: »Kralj Italije je postal po božji milosti in volji naroda cesar Abesinije, maršal Badooglio je dobil naslov in čin vojvode, Graciani je postal maršal in podkralj. Le Mussolini ni postal nič. Vse najvišje reče je že prejel, fašistovski veliki svet mu je podelil naslov ustanovitelja imperija. Zato si je Mussolini nekaj odvzel. V Rimu sta nabita njegova zadnja razglasa, ki sta podpisana samo z »M«. Nekot se je tudi Napoleon podpisoval samo z »N«...

KATOLIŠKA CERKEV

s Drobič. V cerkvi Presv. Srca Jezusovega na Montmartru v Parizu so se pred kratkim zbrali slepci iz cele Francije, da opravijo vsakoletno romanje. V navzočnosti kardinala Mogliana je daroval sv. mašo slep duhovnik, član Društva slepih, ministrirala pa sta dva druga slepca. Pri službi božji je pel pevski zbor slepcev in je bila vsa slovesnost zelo ganljiva. — Po časopisnih poročilih so izvršili merodajni krogi vse priprave za pokatoličnanje Abesinije. Urediti hočejo večje število misijonskih postaj in računajo, da se bo v kratkem dvignilo število rimsko-katoliških vernikov za več milijonov. Sedaj je v Abesiniji samo 20.000 rimokatolikov. — Italijanska zveza za pobijanje brezboštva predlaga italijanski vladi, naj se v središču abesinske prestolnice Adis Abebe postavi velik Kristusov kip kot znamenje pričetka nove krščanske dobe. — Protestantki list »Christliche Welt« piše, da hoče Josip Schmidlin v svojem spisu o papežih obravnavati tudi delovanje Pija XI. Pri nekem sprejemu je papež rekel Schmidlinu: »Pusti me najprej umreti, potem pa hvali ali ne hvali.« Omenjeni list ugotavlja, da je ta izjava sv. očetu v veliko čast. — V irskem Dublinu so osnovali tako zvano Marijino legijo, ki ima že 2500 članov in 3 velike domove. Cilj te ustanove je katoliški apostolat posebno med bolniki in zapuščenimi. — V poljskih diplomatskih krogih je zbudila veliko pozornost vest, da je sin poljskega poslanika v Londonu grof Henrik Ljubomirski odšel v samostan.

AMERIKA

s Razno. Smrtno se je ponesrečil pri delu v premogovniku v Moundsville 49letni Martin Prag iz Črneče vasi pri Kostanjevici na Dolenjskem. — V Kansas City Kans je umrl 72letni Marko Medved iz Dolenje Podgore ob Kolpi. — V Montevideu v Južni Ameriki so našli mrtvega 39letnega Franca Zorca iz Petelinj na Krasu. — V Franklin Kans. je odšel v večnost 72letni John Hermans, nekje iz Spodnjega Štajerskega. — V La Salle Ill. je odšel v večnost John Dvornik iz Gaziče pri Krki na Dolenjskem. — V Kansas City Kans. je zapustila solzno dolino 44letna Katarina Sečen roj. Ritmanič iz Dolcevcev v Beli Kra-

jini. — V Evelethu Minn. je 7. junija pel novo mašo domačin g. John Kaušek. Mati in oče g. novomašnika sta iz stiške fare na Dolenjskem. — V Coverdale Pa. si je s kroglo končal življenje 40letni John Bajt iz Ceplesa pri Cerknem (?). — V Jolietu Ill. je umrl 72letni Frank Vidic iz št. Vida na Dolenjskem. — V Brooklynu N. Y. je naglo preminula Marija Ivanšek iz Sel pri Brezicah. — V Washoe Mont. je rudniška družba za vedno zaprla svojo rudnik. V tem rudniku je delalo mnogo Slovencev, ki sedaj ne vodo, kam bi se podali. — V Leadville je umrl Frank Zajc iz Krke na Dolenjskem. — V Vaucouda Wash. je preminul 54letni Jože Puc iz Begunj. — Od kapi zadet je umrl v Gilbertu Minn. rojak Mihael Suster. — V Clevelandu je zaspal v Gospodu duhovnik Viktor Virant. — V West Allis Wis. je odšel po večno plačilo duhovnik Luka Gladek. — V Buenos Airesu, Argentina, je bil aretiran neki 51letni Matija Stipič, rodom iz Dalmacije, ki se je izdajal za »coprniškega zdravnika«. V svojem stanovanju je imel nekak oltarček, pred katerim so morali njegovi bolniki klečati, on pa je plezal okoli njih ter izgovarjal razne »tajinstvene besede«. Svoje zdravje in denar mu je zaupalo tudi dosti naših ljudi. — V Ely Minn. se je smrtno ponesrečil 25letni Josip Podboj. — V Mioville Pa. je preminul 63letni John Pangerc od št. Vida pri Vipavi. — V Dixmontu Pa. je odšel v večnost 74letni John Celarc iz Podlpe pri Vrhniku v Virginiji Minn. je bil zaradi vožnje v pijanem stanju obsojen na 25 dolarjev globe 24letni John Kotnik. — V Waukeganu je umrl 37letni Josip Petrovčič iz Hotedrsice. — Za težko operacijo je umrla v Buenos Airesu v Argentini Matilda Požar roj. Penko iz Koč pri Postojni. — V Hayesu je bil ubit 67letni Martin Hlebanja z Jezerskega na Gorenjskem. — V Calumetu Mich. je umrl 55letni Nikolaj Vranešič iz Adlešičev v Beli Krajini. — Ravno tam je umrla 44letna Marta Copa iz Lokera na Hrvaškem.

BELGIJA

s Na poti k socializmu. Začelo se je s štrajkom, kateremu se je pridružilo do 250.000 delavcev. V francoskem vzorcu so nato socialisti napovedali ustanovitev »ljudske fronte«, ki naj združi vse levičarsko usmerjene kroge. Delavci tirjajo 40urni delovni teden, plačan dopust, uvedbo najnižje višine zaslužka, zvišanje plače in brezposelne podpore, uvedbo starostnega zavarovanja in dr. Nova vlada, ki jo vodi van Zeeland, hiti s socialno-političnimi preureditvami, da ustavi rovarjenje socialistov in komunistov.

PALESTINA

s Se ni miru. Neko noč je 20 Arabcev napadlo blizu Hebdina oddelke angleške policije. Policija se je branila z orožjem. Pri He-

BANKA BARUCH

II, Rue Aubert, Paris (9^e)

Odpremiteja denar v Jugoslavijo na hitrejši in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne poste najkvalitetneje

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. BELGIJA: Št. 2064-64 Bruxelles. FRANCIJA: Št. 1117-94 Paris. HOLANDIJA: Št. 1432-66 Ede. Št. 1432-66 Rotterdam. LUKSEMBURG: Št. 2067 Luxembourg. Na zahtevu pošljemo brezplačno našo ček. nakaznico

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Naš program v luči časa

Malo je med Slovenci organizacij, ki bi imele tako lepo in svetlo zgodovino, kot jo ima Kmečka zveza, malo jih je, ki bi vtisnile svojemu času vidnejši pečat svojega dela.

Kmečka zveza stopa danes v tretjo razvojno stopnjo: prva je bila predvojna, druga je bila povojna do 6. jan. 1929, v tretjo pa stopamo sedaj. Res je bil razvoj Kmečke zveze v tem času dvakrat prekinjen, toda idejno je Kmečka zveza kljub temu živela. Imamo torej lepo, že nekaj desetletij obsegajočo zgodovino in tradicijo.

Da moremo danes s ponosom gledati na svojo zgodovino, se imamo zahvaliti našemu programu, ki je bil od vsega početka tako stvaren, tako odgovarjajoč razmeram in potrebam kmečkih ljudi, v pravem pomenu besede vedno zasidran v naši zemlji, v naši vasi in naših ljudeh, dasi je bil čas od pričetkov Kmečke zveze pa do danes poln sprememb.

Voditelji Kmečke zveze, ki so bili zmeraj močnejši iz ljudstva, so vselej poznali in razumeli potrebe in zahteve časa in zato vedno skrbeli za razmeram odgovarjajoč program, vedno pa so se tudi zavedali, kaj je v programu Kmečke zveze neizpremenljivega, trajnega.

V tej povezanosti z našo zgodovino in uglašenosti s sodobnostjo je bila zmeraj moč našega gibanja, od tega dejstva si tudi danes obetamo največ uspehov.

Oglejmo si program Kmečke zveze. Kaj je v njem starega, kaj je v njem sodobnega? Ali z drugimi besedami: Kakšen je naš program v luči našega časa?

Osnovna poteza našega gibanja je bila in bo neomajna zvestoba katoliški veri. Ta točka našega programa je stara gotovo toliko, kot naše gibanje samo. Stara torej, toda vedno nova. Čeprav Kmečka zveza ni bila verska ali cerkvena organizacija, se je zmeraj zavedala, da je slovenski narod, posebej slovenski kmečki živelj že stoletja sem tako vdan veri in cerkvi, da mora biti taka tudi vsaka organizacija, ki hoče biti resnično slovenska in kmečka. Le to ji daje pravico v imenu slovenskega katoliškega kmečkega ljudstva govoriti in nastopati. Vendar to ni edini razlog, da izražamo vdanost veri in Cerkvi; hočemo namreč, da naj duh praktičnega katoličanstva vodi in vlada vse naše javno delo in javno življenje, kajti to je duh poštenja in morale v javnem življenju.

Od nekaj se je KZ borila za poštenost v javnem življenju, na kraiko povedano za politično moralo. Že nekaj desetletij obstoječa zahteva, a kot nalašč za današnji čas. Zakaj? Ker nam je še v svežem spominu, kako so teptali naše osnovne pravice ljudje, ki mislijo, da javno delo ni vezano na nobeno moralo, ki mislijo, da je človek drugačnega mišljenja tudi že državljan druge vrste. Danes smo preskušeni in utrjeni v trpljenju — znabiti tudi bolj kot kdaj prej zmožni to našo zahtevo dovolj povdariti in v čim večjem obsegu uresničiti.

Od nekaj je na programu Kmečke zveze zapisana zahteva po socialni pravičnosti, ki ima svoj izvor v krščanskih načelih, pa je kljub temu ta zahteva skozi in skozi sodobna. Pa ne samo to. Še nikdar ni bilo tako očitno, kot je danes, kakšna je socialna pravičnost

brnu je bila napadena neka angleška vojaška patrulja. V Samariji so Arabci spet podrli okrog 800 dreves. Zaradi tega je bila arabska vas Sabarin kaznovana z globo 250 angleških funtov šterlingov. V Jaffi so pričeli iz čisto vojaških razlogov podirati 825 hiš in kolib, v katerih prebivajo Arabci. V preteklem tednu je bilo po podatkih, ki so jih zbrale oblasti v Nabluzu in Tulkaremu ubitih 56, ranjenih pa 98 Arabcev. Vse pa kaže, da je število žrtev še večje.

AVSTRIJA

To in ono iz Korotana. Krava posestnika Plaznika v Obirskem je vrgla štiri teleta. dvojce je zdravih, dvojce mrtvih. — V St. Vidu v Podjuni so pokopali Nužeja Lah in Lindorferjevo mater. — Ljudmilo Kampel iz St. Petra pri Grabljanju je nabodla krava in ji polomila več reber.

DROBNE NOVICE

36.500.000 avtomobilov je sedaj na svetu, od teh 71 odstotkov v Ameriki.

Največjo stanovanjsko hišo v Evropi s 1250 stanovanji graje v Londonu ob Temsi.

72.000 novih patentov so prijaviteli preteklo leto pristojni oblasti v Ameriki.

71 odstotkov dijakov je padlo pri zadnjih izpitih na vseučilišču v indijskem Bombaju

Smrtno kazen so uvedli v Nemčiji za ugrabitelje otrok.

400.000 delavcev štrajka v Belgiji. Vlada je objavila obsedeno stanje prvega reda.

Truplo ruskega pesnika Maksima Gorkoga so upelili, posodo s pepelom pa vzdali v gradu Kremelj.

5000 šoferjev stavka v Bolgariji ne radi socialnega položaja, ampak vsled ostrih oblastno-prometnih odredb.

Mlin v Pečeh

Spisal Gustav Strniša.

Nadaljevanje

7.

Pečovska gospodinja je trpela na domotožju. Bila je pač doma na poljani in se ni mogla privaditi pečinam. Nikoli ni omenila svojemu možu, da ji je hudo, kajti iz ljubezni do njega bi tudi živela v največji samoti in vse pretrpela. Vendarle se ji je včasih sredi najhujšega dela pojavilo tako tesno dolgočasje, da je začutila tegobno bolelost pri srcu. Skrivala je ta občutek in še bolj delala prepričana, da jo bo že minilo, saj je bila sicer tako srečna in si ni mogla želeči več kakor ljubezen, ki jo je dosegla.

Pa jo je mož sam vprašal, če se je že privadila na mrko pečovsko solesko. Ker mu je bila vedno odkritosrčna tudi pri vsaki malenkosti, mu je takoj priznala da se še ni v brezno udomačila. Pri tem je zardela, ker ji je bilo hudo in se je bala, da bi ne bil gospodar užaljen.

Da se je samo začudil:
»Zakaj tega ne poveš, saj gremo lahko v nedeljah na poljano, potem boš pač čez teden laže vztrajala tukaj!«

In res sta zdaj šla večkrat na njen dom in se oglašila tudi na njegovem posestvu. Često sta vzela s seboj otrokce, ki so že doraščali.

Nek božič pa je Minca razodela svojemu možu sladko skrivnost, da se čuti mater

Pečovski je še nikoli ni tako pogledal kakor tedaj, zazdelo se ji je, da je zazrla v njegovih očeh vso dušo in vztrpetala je, ko jo je objel in stisnil na srce.

Odslej jima je potekalo življenje kakor v lepih sanjah, čeprav sta oba trepetala in se bala, da bi se ne pripetila kaka nesreča, ki tako rada zasleduje srečne ljudi in jih preseneli baš ko najmanj mislijo na nezgodo.

Pečovski zdaj ni več pustil svoji ženi težje delati. Vedno pogosteje se je vozila na poljano v svoj dom, kjer je gospodinjila teta Spela in njen bratranec Jurij.

Janez je pazil na Minco kakor na raznežnega otroka, kar negoval jo je in postal do nje tako nežen, da se mu je sama čudila, ker si ni mislila, da je sploh v njem toliko miline.

To je bilo drugo leto ajunega zakona, ko se je tudi že bližala gospodarjeva pidesetletnica.

Tik preden jo je zapraznoval, je prinesla štorčija v hišo šibkega novorojenca, ki ni imel prav nič pečovskega na sebi. Bil je ves materin in ga je oče menda zato še bolj vzljublil, nesterokrat je med delom skočil v hišo, pogladil mater po njenih gostih lasih in se nasmešnil detetu ter spet odšel.

Za njegovo pidesetletnico je bila Minca že pokonci, saj je bil njen porod lahek skoro brez bolečin.

Tisto popoldne se je odpelajala vsa družina na materino posestvo, kjer jim je teta Spela pripravila dober prigrizek.

Gospodar in gospodinja sta pustila družino v hiši in se napotila pogledat po polju.

Večirilo se je že ko sta dospela na grič za hišo in sta se njuni spojeni senci razvlekli daleč preko poljane.

In tako sta tam stala, se gledala in se ozirala v polje. Ljubezen jima je strujala po telesih in čutila sta jo globoko v svojih dušah, smehljajih veselih srcih.

»Pideset let!« je šepnil mož in se zazrl v Mincine oči.

»Da, pideset let, a tak si kakor si bil!«

la se jima je zarja, ki sta jo gledala tudi v svoji duši.
»Nisem, a rad bi bil. Res me ni čas tako ohlisljal kakor marsikoga, ki je s pidesetimi leti že oklesčeno drevo. Vendar čutilim, da nisem več tridesetletnik, čeprav me ne bole ne noge, ne ro-

ke ne telo. Le fiste gibkosti in spretnosti več nimam, četudi sem močan kakor sem bil.«

Da, tebi se dozdevam tak kakor nekaj, saj se tudi ti meni dozdevaš nespremenjena, da, še vedno ljubejša in skoro lepša in to dela ljubezen, ki nima brsti v srcih in nama lepša življenje, da se sama počutiva mlada. In ljubezen je, ki neju dela med seboj vedno privlačnejša in sva si vedno bližja!

»Da, ljubezen je to!« mu je žena poirdila in ga pogladila po zarjavelem obrazu.

»Zdaj imava vse, tudi naslednika, ki bo zagospodaril na tvojem domu na poljanil! je povzel mož.

»Ali meniš, da ostane Miklavž v Pečeh? Tudi ti imaš grunt na polju in morda bo tudi Miklavž enkrat rajši tu kakor tam v temočem brezdu, kjer je tako malo sonca. Peči so pač preveč tojinstvene in tuje!«

Ni ji odgovoril, saj ji je že enkrat pripovedoval o svoji babici, o svoji materi in prednikih, kd so se borili v tem prepadu z usodo in so zmagali, čeprav večkrat bridko razočarani. Ni je hotel mučiti s pripovedkami in bajkami o duhovih, ki vladajo v skalah in o njih skrivnostnih močeh. Minca se mu je dozdevala preveč sončna in preveč svetlobe je zrl v njo. Dobro je vedel, da je prav ona prinesla s seboj v Peči mnogo jasnine in hvaležen ji je bil in se skoro bal, da ga enkrat še premoči, da bo vse prodal in se napotil na sončno poljano uživat konec svojih let.

Počasi sta se spuščala na drugi strani hriba proti reki, ki se je vila v daljavi vsa jasna in bleščeča se v žarenju in se hrupno potem spuščala v prepad, kjer je stal pečovski mlin, in se je reka spremenila v mrko, sovražno kačo ter je rolnična in bučeča divjala po mlinskih koleh vsa ozlovoljena in peneča se od besnosti, ker je morala v globini služiti zaslužnjena ljudem, mesto da bi leno uspravna tekla počasi in se potem spočita sproščala na plan, na sonce — v življenje.

P I S A N O P O L J E

Borba na življenje in smrt s pobesnelim volkom

To se je zgodilo v vasi Lopiže pri Sjenici in sicer 20. junija popoldne. Živino sta varovala na paši desetletni Dušan Maksimovič in njegova sestra 12 letna Bela. Naenkrat pride volk in se zažene v mlada pastirčka. Najprej je skočila zver na deklico, jo vrgla na zemljo in jo začela gristi po glavi ter ji trgala koščke mesa.

Mali Dušan je s palico v roki priskočil sestri na pomoč in je parkrat zamahnil po volku. Tedaj je volk skočil na dečka, ga vrgel na zemljo in ga začel gristi.

V bližini se je pojavil 22 letni mladenič Slobodan Kovačević, ki je hitel z rovnico v roki otrokoma na pomoč. Pobesneli volk ni niti poskušal bežati, ampak se je drzno postavil po robu Slobodanu in skočil nanj. Volk je zgrabil Slobodana za želno kost s tako silo, da je fantu odtrgal ne samo kožo z glave, temveč tudi delce kosti.

Ceprav smrtno nevarno poškodovan, je imel Slobodan vedno še toliko moči in prisotnosti, da je močno zamahnil z rovnico po volku, ko se je pripravljval na drugi skok. Udarac je volka nekoliko omanil in Slobodan se je spoprijel z zverjo. Tako se je boril z volkom do onemoglosti.

Na veliko srečo je tudi volk izgubil zavest in tako sta ostala s Slobodanom v objemu, dokler niso prišli kmetje, pobili volka z motikami in Slobodana rešili.

Hudo poškodovane Slobodana, Dušana in Belo so oddali v bolnišnico, a je malo upanja, da ozdravijo, ker je bil volk najbrže stekel.

Vpliv solnčnega mrka na radio

Za zadnjega solnčnega mrka so opazili v Petropavlosku na Kamčatki zanimiv pojav. Od 9 zjutraj, ko je v tistem kraju začel mrk, je začela slabeti tudi radio zveza z ostalim svetom, ki je na zadnje bila popolnoma prekinjena. Do 10 in pol radio aparati niso mogli sprejeti niti ene oddaje.

50 let je tkala

Neka bolgarska vdova v mestu Plevno je v petdesetih letih dogotovila krasno preprogo, veliko 54 m v kvadratu. S tkanjem je pričela takoj po poroki leta 1885, rabila je samo najfinejšo volno in najlepše barve. Mojstersko delo predstavlja vrednost velikega posestva, vdova pa ga je v oporoki objavila narodnemu muzeju v Sofiji, kjer bo še stoletja po njeni smrti pričal o marljivosti bolgarske žene.

Smrt „Grenkega“

Kakor je »Domoljub« že pisal, je ruski pesnik in pisatelj Maksim Gorki umrl nedavno v Moskvi, ko je dopolnil 68 let. Najprej se je pisal Peškov. Ko je svojo mladost preživel na cesti in začel pisateljovati, in spremeniti svoj priimek v »Gorki«, ali po slovensko »Grenki«. Najbolj znano je njegovo delo »Nočno zavetišče«. Gorki je bil že leta 1905 v zvezi z vodilnimi boljševiki in ga je tudi sovjetska vlada vedno amatrala za pred-

stavnika »delavskih pesnikov«. Kako dvomljivo pa je bilo Gorkijevo prijateljstvo z boljševiki, dokazuje več kot jasno to, ker mu sovjetska vlada niti iz Rusije ni pustila odpotovati v inozemstvo na zdravljenje, ker bi se Gorki — tako zatrjujejo dobri poznavalci razmer — sicer nikdar več ne vrnil v »rdeči paradiž«.

Pšenici

Pozdravljena zlata pšenica,
ti našega polja cvetlica!
Pozdravijo te pesem žanič,
najlepše cvetlico cvetlic.

Vročino in mraz si prebila,
v nevarnostih nisi klonila;
ob viharji si zrla v nebo,
nej tvoje varuje zlato.

Pozdravljena zlata pšenica;
ti našega polja kraljica!
Tvoj stvarnik, vesoljstva vladar
povzdignil te je na oltar.

Za angelski kruh si izbrano,
telesu in duši boš hrana;
za hostijo belo zoriš,
na polji nas v večnost krepiš.

Zlato ti je z zarjo prihival,
da v tebi med namu bo bival;
On čisto nam zraje je dal,
a pekci je ljuljko sejal.

Limberski.

Največja kad v Evropi

V Novem Sadu so te dni napravili kad, ki drži 95.000 litrov, to je okrog 10 vagona prostornina. Mnogi trdijo, da ta ogromna kad ni samo največja v Jugoslaviji, ampak v vsej Evropi, ker računajo, da so doslej delali kadi samo s prostornino pet in pol vagona. Kad stoji v kleti znanega novosadskega trgovca Sime Rajnera in je nad 5 metrov visoka in v spodnjem delu 5 in pol, v zgornjem pa 5 m široka.

Soba iz čistega srebra

Neki indijski maharadža (knez) je naročil v Londonu sobo iz čistega srebra. Oprava obstoji iz velike postelje, dveh divanov, štirih stolov in velikega ogledala, vse iz masivnega srebra. Ta srebrna oprava sliči na opravo, kakor je bila moderna za časa francoskega kralja Ludvika XV. in bodo za njo uporabili nad 400 kg srebra!

Z južne zemlje

Tukaj se sedaj zima oglašja. Pa nimamo nič peči in tudi rabimo jih ne. Vsaj sedaj še ne. Vendarle postaja odeja do jutra prekratka, preozka in prelahka. Zato pa bolj lahko zgodaj vstanem. To je pa spet za vse prav. Saj je rana ura zlata ura. Ob pol 6 moram biti že na mestu — v neki porodnišnici, kjer imam mašo in dušno skrb za mamice. Vsek dan je kaj krstov, pa tudi porok — tistih brez očičev, ker se preveč mudil! Vsako nedeljo zjutraj imam špansko pridigo. Bog zna, kako ga lomi, si misli nemara kdo? Jaz sem jim pa povedal, da naj le božji nauk poslušajo, naspak pa ni treba.

In kaj delam še dan? O, ti moj Bog, kličko stvari pride na vrsto! Tam od doma dobin vedno kaj vprašanj. Pa — nerodna stvar — večinoma pe samili nepridipravih me vprašujejo: Kaj je ta napravil, da je zaprt, zakaj in kako se onega ubiti,

kje je tisti, ki nič ne pije domov, zakaj nič ne pošlje itd. Pa jih išči in najdi! Ko bi bil Buenos Aires tak kot Butale in Argentina Kurja vas. Pa pridem in vprašam tukaj in ne vedo nič, grem naprej, pa me pošiljajo spet nazaj...

Nedavno sem dobil dopis z naslovom: »Izseljeniški korespondent.« Pa bi bil še bolj vesel dekreta, s katerim bi bil za takega nastavljen, da bi mi ne bilo treba iskati kruha po tolikih ovinkih in bi mi bil potem res ves čas na razpolago za naše ljudi.

Danes sem bil na konzulatu. Sporočili so mi, da so prišle zame knjige. Že davno so odšle in sem jih še jaz sam izročil izseljenškemu komisarjatu v Zagrebu. Kako me je pogrelo, ko sem ugotovil, da je tisto čisto nekaj drugega. Kje pa so moje knjige? Oziroma knjige za naše knjižnice? Ali jih je morje požrla, ali so se že v Zagrebu izgubile?

Drugo nedeljo začnemo s slovensko službo božjo na Aveldanedi, kjer je veliko Slovencev. Morda tisoč. Največ Prekmurcev. Morda se bo tam slovenska služba božja vršila bolj s pridom kot na Paternalu. Zaenkrat vsako drugo nedeljo v mesecu.

Slovencev pa najdem vsak dan novih. Toda vedno bolj se raztekaajo iz mesta v predmestja, kjer si sidajo hišice in se ustanavljajo nove družine, katerih otroci bodo že Argentinci.

Hladnik Janez.

Uganke: Dobrotno srce

Navpično: 1. drug izraz za turščico, 2. brezno, 3. kmečko orodje, 4. drug izraz za svezek, 5. del kolovrata, 6. je v cerkvi po tleh, 8. drugače pes v pije, 9. ptica roparica, 11. vstavi »ka«, 12. »pi«, 17. del roke, 18. del ječmenovega klasa (množina).

Vodoravno: 3. gozdna ptica »pevka«, 5. obdaja kmečko hišo, 7. je enako 9. navp. 9. je enako 9. navp., 10. naše največje pristanišče v Jadranskem morju pri Italijanski meji, 12. je enako 2 navp. brez zadnje črke, 13. del sveta, 14. slovenski izraz za plakat, 15. oče, 16. voda v trdnem stanju, 17. okrajšava »doktor«, 19. del noge, 20. »ac«, 21. nikalnica.

Rešiteo uganke „Ljubljana“

Vodoravno: 1 voda, 3 a Maribor, 8 a bajonet, 13 a koč, 17 osa, 19 ravan, 21 roman, 23 sad, 24 da, 25 ped, 26 ban, 27 led, 28 kes, 28 a pav, 29 ja, 30 Pilat, 31 labod, 32 pes, 34 Celovec, 35 čebelar, 36 kapitan, 38 davek, 40 dolar, 42 veter, 44 ar, 46 tek, 47 mak, 49 dar, 5 srd, 52 car, 53 os, 54 pod, 56 dinar, 58 Nacek, 60 osa, 61 Adam, 62 paradiž, 63 petelin, 64 osat.

Navpično: 1 voda, 2 osa, 3 da, 4 ar, 5 Kab, 6 Ivan, 7 ban, 8 on, 9 ar, 10 jok, 11 omet, 12 nsa, 13 en, 14 os, 15 čaj, 16 Adam, 18 Celovec, 20 čebelar, 22 kapitan, 25 Pilat, 25 a davek, 27 labod, 27 a dolar, 28 a pipek, 28 b veter, 30 ped, 30 a tek, 31 led, 31 a dar, 32 pav, 33 car, 37 sapa, 38 rana, 41 srce, 43 osat, 45 rod, 47 mir, 48 kad, 50 sat, 51 del, 53 osa, 55 da, 56 da, 57 RI, 58 no, 59 ki, 60 os.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslav. tiskarna.

V vsakem kraju drugače. Čestokrat se pripeti, da ta, ali oni pisatelj, tudi tak, ki hoče biti pisatelj, dobi svoj rokopis vrnila s primerno pripombo: »Uredništvo obžaluje, da ne more sprejeti ... id.« Suboparno je takšno pisanje in prav nič razveseljuje za onega, ki ga prejme. Drugače je to na Kitajskem. Neki dnevnik v Pekingu vrača rokopise z naslednjim opravičilom: »Vaš manuskript, visoko spoštovani, ste blagovoljni poslati meni. Čital sem

Aloizij Planinšek ag. bančnih poslov, Ljubljana, Bethovnova ul. 14/l. vnovčnje najboljše terjatve vseh denarnih zavodov takoj v gotovini.

ga z velikim veseljem in silnim navdušenjem. Prišel sem pri grobovih mojih prednikov, da se nikdar nisem čital kaj bolj vzvišenega in dovršenega. Z bojaznjo in grozo vam rokopis vračam. Ako bi se drznil ta literarni biser priobčiti, bi moj šef vedno zahteval od mene samo kaj takega, mi vaš spis prikazoval kot svetel vzor in aplot ne bi pripustil ničesar drugega več v tisk. Odkrito vam priznam, da sličen biser zagleda luč sveta samo vsakih tisoč let.

Brinje smo zopet dobili; imamo pa tudi še **hec, rozine in grozdčije**
FRAN POGAČNIK d. z o. z. LJUBLJANA
Tyrševa (Dunajska) cesta št. 33 v Javnih skladiščih.

soč let. Zato si dovoljujem, da vam ga vrnem ter vas tisočkrat prosim oproščanja. Vržem se k vašim nogam kot Vaš, vedno udani suženj.« — Vse drugače slove odgovor uredništva ruskih listov. Takšno je bilo pismo, ki ga je prejel neki pisatelj: »Sodrug! Za vašo metanico nimamo nobene uporabe. Ako vas naš odgovor bože zavesti do tega, da bi morda odpovedal naš list in ne bi hoteli več pokiljati naročnino, vas opozarjamo samo na odlok ljudskih komisarjev, po katerem se vsako škodovanje državi ustanovi petletke kaznuje s petnajst leti prisilnega dela.«

Izbira ni težka,

kadar treba določiti časopis, v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval list, potem katerega bo prišel najsigurnejše v slik z najširšimi kupno-močnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik „SLOVENEK“, ki ga bere — posebno ob nedeljah — z malo izjemami vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o uspehu prepriča!

Ljubljana
Komenskega ul. 4
Telefon št. 3633

Dr. Franc Bergant
isključni kirurg, št. 1.
Ordinira: II.-I.

Nie novega pod solneem. Zračna žimnica je po sodbi nekaterih najnovejša pridobitev moderne dobe. Tako menijo posebno tisti, ki so preizkusili, kako prijetno je ležati na nji sredi morskih valov, ki obpljuskavajo ležišče in zleknjenega človeka.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje prideinke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Priložnost za male oglase se piše naprej.

Rovahnega vajenca

z vso oskrbo pri mojstru sprejemem. Svigeli Franc, kovač, Gorice 22 p. Gofnik.

Praktična letna oblačila ter vse perilo kupite prav poceni pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14, Ljublj.

Vajenca za kolarstvo, krepkega, dobro vzgojenega, sprejemem. Hrana in stanovanje pri meni. Jauh France, kolar, Kokrica p. Kranj.

Sprejemem več dijakov

Nudim dobro domačo prebrano in skrbno nadzorstvo pri učenju. Marija Schoss, Ljubljana 7, Zibertova 30.

HISO obširno, enonadstropno z majhno električno centralo na vodni pogon, v trgu, 1 uro od Železnice, ugodno prodam. Naslov pove uprava pod števil. 9561.

Dehile za kmetijska dela sprejemem. — Dravtje št. 18, Ljublj.

Sprejemem učenca

kateri ima veselje za čevljarstvo obrt. Matija Honigman, Ribnica, Dolensjaka.

Prodrom gopaj ohranjen Franc Križaj, Zabrana 27, Skofja Loka.

Hišica vajejenega konj, sprejema Franc Šušteršič, Dolnice 11, p. št. Vid nad Ljubljano

Rošica najceneje. Mile, Adler, Dürkopp, kromirana, ponikljana že od 700 Din dalje. — Remec Oskar, Dolensjaka cesta št. 5, Ljubljana.

Kovčiči, pozor! Zaradi naba-ve močnejšega električnega motorja prodam 2 električna kovaška ventilatorja za zelo nizko ceno. Franc Kuna-ber, kovač, Ježica 25.

Kupim suhe borovnice in arnikovo cvetje. Ponudite z navedbo količine in cene z vzorcem na Ant. Stergar, Kamnik.

Toda nič ni novega na svetu in tudi ta »žimnica« ima svojo predhodnico. Leta 1691 je namreč izdelal jezuit Franciscus Urbanus za španskega kralja Karla II. usnjeno žimnico, ki se je tudi pohnila z zrakom. Ta žimnica je zaslovela bolj zaradi presenečenja, ki je bilo v zvezi z njo, kakor zaradi

Gonilna jermena garantirane kakovosti za vsako vrstni pogon ter vse v mlinsko stroko spadajoče predmete nudi v veliki izbiri in solidnih cenah Brear & Co., Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 35.

same sebe. Žimnica je bila v zvezi z budilko, ki je povzročila, da sta se odprli dve luknji, skozi kateri je izšel zrak. Kralju, ki je bil bolj polegalske narave, ni po takšni stvari preostalo nič drugega, da je vstal z ležišča in se oblekel.

V VSAKO HISO »DOMOLJUBA«

SLOVENEK

JE VODNI SLOVENSKE KATOLIŠKE DNEVNIK. PIŠE V DUHU KATOLIŠKE AKCIJE. STANE NA MESEC 25 DIN. PIŠITE, DA VAM POSLJEJO NEKAJ ŠTEVIK BREZPLAČNO NA OGLED. NASLOV: »SLOVENEK«, LJUBLJANA, JUGOSLOVANSKA TISKARNA.

Prerelika kvaletnost. A: Če mi posodiš deset dolarjev, bom ostal tvoj večni dožnik. — B: Saj prav tega se bojim.

Pozor gospodinje in dekleta!

Zelo dobro in poceni kupite vsakovrstno blago za Vaše boljše in navadne obleke, tako n. pr.: za poletne prazne obleke najnovejše tanko volno blago v vseh modnih barvah, ki stane od 32 Din naprej, vsakovrstni krepdežni, ki stanejo od 19 Din naprej, navadna svila od 10 Din, perilni krepki in deleni od 10 Din, kambriki od 6 do 10 Din, zelo močna tiskovina na obe strani od 10 do 12 Din, bela in rujava od 5 do 10 Din, za srajce piazno od 6 do 10, delenaste in svilene rute v najnovejših vzorcih. Velika izbira otroških izgotovljenih oblek, Majerske hlačke in sukničice, damska krila, bluze in obleke, dežne plašče itd. — Vse vrste potrebščine za šivilje. Vsak, kdor kupi nad 100 Din, dobi nekaj za nameček, in sicer le, ako se sklicuje na inserat v »Domoljubu«. Vas vlijudno vabi k nakupu znan in solidna tvrdka

F. I. Goričar, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 29.

Povodom slavne (?) zmage v Afriki je italijanska vlada pomiloštila 49% političnih ječnikov, konfiniranih na Liparskih otokih. Med temi je bilo gotovo lepo število naših rojakov Slovencev.

Tudiv naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 urotaj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Ni ga strah. Dekle tantu: Ali vas ni strah, gospod Dušan? Tukaj v gozdu bi naju mogoč kdo napasti. — Dušan: Kaj še, saj sem bil že dvakrat prvak v teku na daljavo.

Foto amaterji pozor!

Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume, foto oglične, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.

Bogata zaloga Konkurenčne cene

Prodajalna H. Ničman

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2

»Domoljub« stane 38 Din za celo leto, za množinstvo 60 Din. — Izbajna vsako sredo. — Doptise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba« tel. 25-44. Prostor ene drobne vstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnino, inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljuba«. Telefon 29-02. Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košiček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čuč.